

© Мухаддес Китапты аўдарыў Институты, 2004

Юханның бириńши хаты

Китап ҳаққында мағлыўмат

Бул хатты елши Юхан I әсирдин ақырында жазған. Хат жазылған ўақытта жалған тәлийматлар кең тарқалған болып, олар исенийүши жәмәэтлерге үлкен қәүип туўғызатуғын еди. Себеби бундай тәлийматларды тарқатыўшы жалған муғаллимлер Ийса Масих адам болып жасамады, деп үрететуғын еди.

Юхан өз хатында бул пикирге карсы шығып, Ийса Масихтың адам болып жасағанын тастыйықлады хәм исенийшилер Масих арқалы Кудай менен қарым-қатнаста болып, өз ара бир-бириń сүйиў керек-лиги ҳаққында айтады. Және де, Ийса Масихка исенген хәр бир адамның мәнгилік өмирғе иие екенлигі ҳаққында гүйалық береди.

Бириńши бап

Өмир Сөзи

¹ Ең бастан бар болған өмир Сөзи ҳаққында: Оны еситкенимизди, өз көзлеримиз бенен көргенимизди хәм анықладап көрип, Оған қолларымызды тийгизгенимизди сизлерге жәрияладап атырмыз. ² Өмир ашық көринди, бизлер Оны көрдик хәм Ол туўралы гүйалық берип атырмыз. Эке* менен бирге болып, бизлерге көринген мәнгилік

* 1:2 Әке – Кудай.

Өмирди сизлерге жәриялап атырмыз. ³ Сизлер де бизлер менен қарым-қатнаста болыўыңыз ушын, көргенимизди ҳәм еситкенимизди сизлерге жәриялап атырмыз. Бизлердин қарым-қатнасымыз болса, Эке ҳәм Оның Улы Ийса Масих* пenen болады. ⁴ Буларды сизлерге қуёнышымыз толы болыўы ушын жазып атырмыз.

Кудай – нур

⁵ Ийса Масихтан еситип, сизлерге жәриялап атырған хабарымыз бул: Кудай – нур, Онда хеш қандай қаранғылық жок. ⁶ Егер Оның менен қарым-қатнастамыз деп, қаранғылықта жүрген болсақ, жалған сөйлеп, ҳақыйқат бойынша жасамаған боламыз. ⁷ Бирақ Кудайдың Өзи нурда болғаны сыйқлы, бизлер де нурда жүрсек, бир-бири миз бенен қарым-қатнаста боламыз ҳәм Оның Улы Ийсаның қаны бизлерди ҳәр қандай гүнадан тазалайды.

⁸ Гүнамыз жоқ десек, өз-өзимизди алдаған боламыз ҳәм бизлерде ҳақыйқатлық болмайды. ⁹ Егер гүналарымызды мойынласақ, садық ҳәм ҳақ Кудай гүналарымызды кеширип, бизлерди ҳәр қандай жаманлықтан тазалайды. ¹⁰ Егер гұна ислемедик десек, Кудайды өтирикши кылып қоямыз ҳәм бизлерде Оның сөзи болмайды.

Екинши бап

Ийса – бизлердин Жақлаўшымызы

¹ Хәй, балаларым! Мен буларды сизлерге гұна ислемеүиниз ушын жазып атырман. Бирақ егер бириимиз гұна ислеп қойсақ, Әкениң алдында Жақлаўшымызы, ҳақ болған Ийса Масих бар. ² Ол бизлердин гүналарымыздың кеширилийи ушын курбан болды. Ол тек бизлердин емес, ал пүткіл дүньяның гүналары ушын бағышланған курбанлық болды.

³ Егер Кудайдың буйрықтарын орынласақ, Оны билетуғынымызды усы аркалы билип аламыз. ⁴ «Оны билемен» деп, Оның буйрыкларын орынламаған адам өтирикши, онда ҳақыйқатлық жок. ⁵ Бирақ Кудайға деген сүйиспеншилик Оның сөзин орынлаған адамда ҳақыйқаттан кәмал табады. Кудай менен бирге екенимизди усы аркалы билип аламыз. ⁶ «Кудай менен биргемен» деген адам Ийса сыйқлы жасауы шәрт.

Жаңа буйрық

⁷ Хәй, сүйикли туўысқанларым, сизлерге жаңа буйрықты емес, әзелден өзлериниз қабыл еткен ески буйрықты жазып атырман. Бул

* 1:3 *Masich* – еврей тилинде «Басына май қуылған адам» дегенді анлатады. Кудай ўәде еткен Күтқарыўшы.

ески буйрық – сизлер еситкен Қудайдың сөзи. ⁸ Бирак сизлерге және жаңа буйрық та жазып атырман. Буның ҳақыйқат екени Масих хәм сизлер арқалы көринип атыр. Себеби қаранғылық өтип баратыр, ал ҳақыйқый нур әлле қашан жарқырап түр.

⁹ «Нурдаман» деп, туўысканын жек көретуғын адам еле қаранғылықта болады. ¹⁰ Туўысканын сүйген адам нурда жасайды хәм онда сұрнигиүте себеп болмайды. ¹¹ Бирак, туўысканын жек көриүши қаранғылықта болады. Ол қаранғылықта жүрип, қаяққа баратырганын билмейди. Өйткени қаранғылық оның көзлерин соқыр еткен.

¹² Балаларым, сизлерге жазып атырман.

Себеби Ийсаның аты арқалы гұналарының кеширилди.

¹³ Экелер, сизлерге жазып атырман.

Өйткени сизлер ең бастан бар Болғанды билесизлер.

Жаслар, сизлерге жазып атырман.

Себеби сизлер шайтанды жендиңиз.

Балаларым, сизлерге жаздым.

Өйткени сизлер Әкени билесизлер.

¹⁴ Экелер, сизлерге жаздым.

Себеби сизлер ең бастан бар Болғанды билесизлер.

Жаслар, сизлерге жаздым.

Өйткени сизлер күшлісіз хәм сизлерде Қудайдың сөзи болып, сизлер шайтанның үстинен жениске еристиңіз.

¹⁵ Дүньяны хәм дүньядағы нәрселерди сүймендер. Ким де ким дүньяны сүйсе, онда Әкеге деген сүйиспеншилик жок. ¹⁶ Себеби дүньяда болған хәр бир нәрсе: денениң қәлеўлери, көздің қәлеўлери хәм өмирдеги менменлик Әкеден емес, дүньядан. ¹⁷ Дүнья хәм оның қәлеўлери өтип кетеди, бирак Қудайдың еркин орынлаған адам мәңгі жасайды.

¹⁸ Балаларым, бул соңғы ўақыт. Масихқа қарсы тұрыўшының келетуғының еситкениніздей, әлле қашан көп Масихқа қарсы тұрыўшылар пайда болды. Соңғы ўақыт болғанын усыннан билемиз. ¹⁹ Олар арамыздан шықты, бирак бизлерге тийисли емес еди. Егер бизлерге тийисли болғанда, бизлер менен бирге қалар еди. Олардың кеткени арқалы олардың хеш бириницін бизлерге тийисли емес екени мәлім болды.

²⁰ Ал сизлер мухаддес болған Масихтан Мухаддес Руўхты* алғанлықтан**, ҳәммениз ҳақыйқатты билесизлер. ²¹ Мен сизлерге ҳақыйқатты билмегениніз ушын емес, ал ҳақыйқатты хәм хеш

* 2:20 *Мухаддес Руўх* – Қудайдың Руўхы.

** 2:20 Сөзбе-сөз: Мухаддес болғаннан майланғанлықтан.

қандай жалғанның ҳақыйқаттан емес екенин билгениңиз себепли жазып атырман.

²² Ийсаның Масих екенин тән алмаған адам өтирикши болмаса, онда ким өтирикши? Экени ҳәм Улды тән алмаған адам – Масихқа қарсы турышы. ²³ Улды тән алмаған адамда Әке де жоқ. Ал Улды тән алған адамда Әке де бар.

²⁴ Әүел бастан еситкен сөзинизди өзлеринизде сакланлар. Егер әүел бастан еситкен сөзиниз сизлерде болса, сизлер де Ул ҳәм Әке менен бирге боласызлар. ²⁵ Масихтың Өзи бизлерге ўәде еткен мәң-тилик өмир – усы.

²⁶ Буларды сизлерди азғырмақшы болып атырганлар ҳаққында жазып атырман. ²⁷ Бирақ сизлер Масихтың Мухаддес Руұхына* ии-сиз. Сизлерде Мухаддес Руұх^{**} болғанлықтан, сизлерге хеш кимнин үйретиүүнин ҳәжети жоқ. Масихтың Мухаддес Руұхы*** сизлерге ҳәммесин үйретеди. Оның тәлими ҳақыйқый, жалған емес. Оның сизлерге үйреткени сыйқлы, Масих пenen жасанлар.

²⁸ Аյа, балаларым, енди Масих пenen қарым-катнаста болып, Ол келгенде, Оның алдында уятқа қалмаўымыз ушын мәрт боламыз.

²⁹ Кудайдың ҳақ екенин билсениз, ҳақ ис қылған ҳәр бир адам-ның да Оннан туýылғанын билин.

Үшинши бап

Кудайдың балалары

¹ Караплар, Кудайдың балалары деп аталаўымыз ушын, Әке биз-лерди қандай уллы сүйиспеншилик пenen сүйди! Ҳақыйқаттан да, бизлер Кудайдың балаларымыз. Дүнья Экени билмегенликтен, биз-лерди де билмей атыр. ² Ҳәй, сүйикли туýысқанларым, бизлер енди Кудайдың балаларымыз. Бирақ қандай болатуғынымыз еле бизлерге көрсетилмеди. Масих келгенде, Ол сыйқлы болатуғынымызды билемиз. Өйткени Оның қандай екенин көремиз. ³ Масихтан усылай үмит еткен ҳәр бир адам Ол пәк болғаны сыйқлы, өзин пәклейди.

⁴ Гұна ислеген ҳәр бир адам нызамсызылых ислеген болады. Себе-би гүнаның өзи – нызамсызылых. ⁵ Ал Масихтың гүналарымызды алып таслаў ушын келгенин билесизлер. Оның Өзинде гұна жоқ. ⁶ Оның менен жасайтуғын адам гұна ислемейди. Гұна ислеўди даўам етип атырган адам Оны көрмеген де, билмеген де.

* 2:27 Сөзбе-сөз: майлауына.

** 2:27 Сөзбе-сөз: майлау.

*** 2:27 Сөзбе-сөз: Масихтың майлауы.

⁷ Перзентлерим! Ҳеш кимге өзлериңизди алдатпанлар. Масихтың ҳақ болғаны сыйқыл, ҳақ ис ислеген адам да ҳақ. ⁸ Гұна ислей беретуғын адам шайтаннан. Әйткени шайтан бастап гұна ислеп киятыр. Соныңтан Қудайдың Улы шайтанның ислерин жоқ қызылшын келди. ⁹ Қудайдан туғылған ҳәр бир адам гұна ислемейди, себеби Қудайдың түкымы онда болады. Ол Қудайдан туғылғанлықтан, гұна ислеуди дауам ете алмайды. ¹⁰ Қудайдың балалары менен шайтанның балаларын мынадан айырыға болады: ҳақ ис ислемеген ҳәм туғысқаның сүйимеген адам Қудайдан емес.

Бир-бириңизди сүйейик!

¹¹ Сизлер әзелден еситкен хабар бул: бир-бириңизди сүйейик!
¹² Шайтанға тийисли болып, өз туғысқаның өлтирген Каинға уқсамайық. Ол не ушын туғысқаның өлтириди? Әйткени өзинин ислери жауыз, ал туғысқаның ислери ҳақ еди.

¹³ Ҳәй, туғысқанларым, дүнья сизлерди жек көрип атырған болса, хайран калманлар. ¹⁴ Бизлер өзлериңиздин өлимнен өмирғе өткениңизди билемиз, себеби туғысқанларымызды сүйемиз. Ким де ким туғысқаның сүймесе, ол өли болып қала береди. ¹⁵ Туғысқаның жек көрген ҳәр бир адам – адам өлтириүши. Ҳеш бир адам өлтириүшинин мәнгилік өмирғе ийе емес екенин билесизлер.

¹⁶ Сүйиспеншиликтин не екенин Масихтың бизлер ушын Өз жанын бергенинен билемиз. Соныңтан бизлер де туғысқанларымыз ушын өз жанымызды бериүимиз шәрт. ¹⁷ Ким де ким дүнья-малға бай бола тұра, туғысқаның жоқшылықта жасап атырғаның көрсе де тас бауырлық етсе, қалайынша ондай адамда Қудайдың сүйиспеншилигі болады?

¹⁸ Перзентлерим, тек сөз ямаса тил менен емес, ал ис ҳәм ҳақый-қатлық пенен сүйейик. ¹⁹⁻²⁰ Ҳақый-қатқа тийисли екениңизди усы арқалы билемиз. Егер кеүлиминиз бизлерди айыплап атырған болса да, Қудай алдында кеүлиминиз тыныш болады. Әйткени Қудай кеүлиңизден уллы ҳәм Ол ҳәмме нәрсени биледи.

²¹ Ҳәй, сүйикли туғысқанларым, егер кеүлиминиз бизлерди айып-ламаса, онда Қудайдың алдында батыр боламыз ²² ҳәм Оннан не сорасақ та аламыз. Себеби бизлер Оның буйрықтарын орынлап, Оған үнайтуғын нәрселерди ислеп атырмыз. ²³ Оның буйрығы бул: Улы Ийса Масихтың атына исенип, Оның бизлерге буйрығанындай, бир-бириңизди сүйиүимиз тийис. ²⁴ Қудайдың буйрықтарын орынлаған адам Қудайда, Қудай да онда болады. Оның бизлерде екенин Оның бизлерге берген Мухаддес Руұхы арқалы билемиз.

Төртинши бап

Руұхларды сынаңдар!

¹Хәй, сүйикли туұысқанларым, хәр қандай руўхка исенбенлер. Би-рак руўхлардың Кудайдан болғанын ямаса болмағанын билиү ушын, оларды сынап көрінілтер. Өйткени дүньяда көп жалған пайғамбарлар пайда болды. ²Кудайдың Руўхын мынадан билесизлер: Ииса Масихтың адам денесинде келгенин тән алған хәр қандай руўх Кудайдан. ³Ийсаны тән алмаған хәр бир руўх Кудайдан емес. Бул – Масихқа қарсы тұрышының руўхы. Сизлер оның келетуғынын еситкен единдер. Мине, ол әлле қашан дүньяда.

⁴Хәй, перзентлерим, сизлер Кудайдансызлар хәм жалған пайғамбарларды жендінлер. Себеби сизлердеги Мухаддес Руўх дүньядағы руўхтан уллы. ⁵Жалған пайғамбарлар дүньядан. Сол себепли, олар дүньяға тиийсли сөзлерди сөйлейді хәм дүнья оларды тыңлайды. ⁶Ал бизлер Кудайданбыз. Ким де ким Кудайды билсе, бизлерди тыңлайды. Ал ким де ким Кудайдан болмаса, бизлерди тыңламайды. Хақыйкат Руўхы менен жалған руўхты усыннан билемиз.

Кудай – сүйиспеншилиқ

⁷Хәй, сүйикли туұысқанларым, бир-биirimизди сүйейик! Өйткени сүйиспеншилик Кудайдан. Хәр бир сүйиүши адам Кудайдан тууылған хәм Кудайды биледи. ⁸Сүймейтуғын адам Кудайды билмейди. Себеби Қудай – сүйиспеншилик. ⁹Кудай бизлерге деген сүйиспеншилигин былай көрсетти: Кудай Өзиниң жалғыз Улын дүньяға жиберип, бизлерге Ол арқалы өмир берди. ¹⁰Мине, сүйиспеншилик – усы: бизлер Кудайды емес, ал Қудай бизлерди сүйип, Өз Улын бизлердин гұналарымыздың кеширилийи ушын курбанлық қылып жиберди.

¹¹Хәй, сүйикли туұысқанларым! Кудай бизлерди усылай сүйген болса, бизлер де бир-биirimизди сүйиүте парызылымыз. ¹²Хеш ким ҳеш қашан Кудайды көрген емес. Бирақ егер бир-биirimизди сүйсек, Кудай бизлерде болады хәм Оның сүйиспеншилиги бизлерде кәмал табады.

¹³Бизлердин Онда, Оның бизлерде екенин, Оның бизлерге берген Руўхы арқалы билемиз. ¹⁴Әке Өз Улын дүньяның Қутқарышысы қылып жибергенин бизлер көрдік хәм бул тууралы гүйалық беремиз. ¹⁵Ким де ким Ийсаны Кудайдың Улы деп тән алса, Кудай онда, ол да Кудайда болады. ¹⁶Бизлер Кудайдың бизлерге деген сүйиспеншилигин билемиз хәм оған исенемиз.

Кудай – сүйиспеншилик. Ким де ким сүйиспеншилик пенен жасаса, ол Кудайда, Кудай да онда болады.¹⁷ Солай етип, ҳұким шығарылатуғын қыямет-қайым күнинде мәрт болыўымыз ушын, Кудайдың сүйиспеншилиги бизлерде көмал табады. Өйткени бизлер бул дүньяда Масих сыяқты боламыз.¹⁸ Сүйиспеншиликтегі қоркыў жок. Керисинше, минсиз сүйиспеншилик қоркыўды қуўып шығарады. Себеби қоркыў жаза менен байланыслы болады. Қоркатуғын адам сүйиспеншиликтегі минсизликке ериспеген.

¹⁹ Бизлер бир-бириңизди сүйемиз, өйткени дәслеп Кудай бизлерди сүйди. ²⁰ Егер ким де ким: «Кудайды сүйемен» деп, туýысканын жек көрсе, ол өтирикши. Себеби көзге көринетуғын туýысканын сүймеген адам көзге көринбейтуғын Кудайды қалай сүйе алады? ²¹ «Кудайды сүйетуғын адам өз туýысканын да сүйиўи тийис», – деген буйрықты бизлер Масихтан алғанбыз.

Бесинши бап

Дүньяны жеңетуғын исеннимиз

¹ Ийсаның Масих екенине исенетуғын хәр бир адам Кудайдан туýылған. Экени сүйтген хәр бир адам Оның балаларын да сүйеди. ² Кудайды сүйип, Оның буйрықтарын орынлағанымыздан Кудайдың балаларын сүйетуғынымызды билемиз. ³ Өйткени Кудайдың буйрықтарын орынлағанымыз Оны сүйетуғынымызды аңлатады. Оның буйрықтары аўыр емес. ⁴ Себеби Кудайдан туýылған хәр бир адам дүньяны жеңеди. Дүнья үстинен жеңиске ерискен бизлердин исенимимиз болады. ⁵ Ийсаның Кудайдың Улы екенине исенетуғын адамнан басқа, ким дүньяны жеңе алады?

Кудайдың Улы ҳаққында гүйалық

⁶ Бул – суў хәм қан менен келген* Ийса Масих. Ол тек суў менен емес, ал суў хәм қан менен келди. Және де, гүйалық беріўши Мухаддес Рүўх. Өйткени Мухаддес Рүўх – ҳақыйқат. ⁷ Гүйалық беретуғынлар үшеў: ⁸ Мухаддес Рүўх, суў хәм қан. Булардың үшеўинин гүйалығы бир. ⁹ Бизлер адамның гүйалығын қабыл етемиз, ал Кудайдың гүйалығы оннан да уллы. Себеби бул – Кудайдың Өз Улы туýралы берген гүйалығы. ¹⁰ Кудайдың Улына исенетуғын адамның өзинде усы гүйалық бар. Ал Кудайға исенбейтуғын адам Кудайды өтирикши қылған болады. Өйткени Кудайдың Өз Улы туýралы берген

* 5:6 Яғнай: шомылдырылыш рәсимиинен өтип, адамлардың күткарылыўы ушын атанақ ағашта қан төккен.

түүалығына исенбейди. ¹¹ Сол түүалық мынау: Қудай бизлерге мәңтилилік өмір берди хәм бул өмір Оның Улында. ¹² Қудайдың Улына ийе болған адам өмірге ийе болады, Қудайдың Улына ийе болмаған адам өмірге ийе емес.

¹³ Мен буларды Қудайдың Улына исенген сизлерге мәңгилік өмірге ийе екенинізді билийніз ушын жазып атырман. ¹⁴ Бизлерде Оған деген мынадай батыллық бар: Қудайдың еркіне сай не сорасақ та, Ол бизлерди еситеди. ¹⁵ Егер не сорасақ та, Оның еситетуғының билетуғын болсақ, Оннан сорағанларымызды алатуғынымызды да билемиз.

¹⁶ Егер ким де ким туұысканының өлимге апармайтуғын гұна ислегенин көрсе, дуёа етсин. Қудай оған өмір береди. Буны өлимге апармайтуғын гұна ислегенлер ҳақында айтып атырман. Өлимге аппаратуғын гұна да бар. Бул ушын дуёа етсин, деп атырғаным жок. ¹⁷ Хәр қандай жаманлық – гұна, бирақ өлимге апармайтуғын гұна да бар.

¹⁸ Қудайдан туўылған адам гұна ислеўди даўам етпейтуғының билемиз. Себеби оны Қудайдың Улы саклайды хәм шайтан оған қол тийгизе алмайды. ¹⁹ Өзлери міздін Қудайға тийисли екенимизди хәм пүткіл дүнья шайтанның қол астында екенин билемиз. ²⁰ Және де, Қудайдың Улы келип, ҳақыйқый Қудайды билиймиз ушын ақыл-ой бергенин де билемиз. Бизлер ҳақыйқый Қудайда, яғнайы Оның Улы Ийса Масихтамыз. Ол – ҳақыйқый Қудай хәм мәңтилилік өмір.

²¹ Перзентлерим, өзлери нізді бутлардан сақланылар!